ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 4.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 14-го Января — 1838 — *Wilno. Piątek. 14-go Stycznia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 6-го Января.

Высочайшими Указами, 27-го Декабря, Члену Государственнаго Совѣта, Генералъ-Адъютанту, Генералу отъ Инфантеріи *Киселеву*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Министромъ Государственныхъ Имуществъ. Высочайше повелѣно присутствовать въ Совѣтѣ Министерства Государственныхъ Имуществъ: Сенаторамъ: Генералъ-Лейтенанту *Княжнину*, Тайнымъ Совѣтникамъ *Фролову* и *Кочубею 2-му*, и состоящему въ должности Статсъ-Секретаря Государственнаго Совѣта, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Никитину*, съ оставленіемъ при настоящихъ должностяхъ. Назначены: Членомъ Совѣта Министерства Государственныхъ Имуществъ, Оберъ-Прокуроръ 5-го Департамента Правительствующаго Сената, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Бѣгичевъ*; Директорами: 1-го Департамента Министерства Государственныхъ Имуществъ, Тамбовскій Гражданскій Губернаторъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Гамалея*; 3-го Департамента, Генералъ-Адъютантъ Баронъ *Белингсгаузенъ*; Канцеляріи Министра, состоящій при Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ, Чиновникъ по особымъ порученіямъ, 4-го класса *Тукмачевъ*; Вице-Директорами: 1-го Департамента Министерства Государственныхъ Имуществъ, Вице-Директоръ Департамента Государственныхъ Имуществъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Энегольмъ*; 2-го Департамента, состоящій въ Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Статскій Совѣтникъ *Клоковъ*. (*С. П*)

— Государственный Совѣтъ въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ объ освобожденіи оспопрививателей отъ податей и повинностей, *положилъ*: 1) 432 статью Свода Законовъ том. XIII объ оспопрививателяхъ замѣнить слѣдующею: Оспопрививателей изъ тѣхъ городскихъ жителей, казенныхъ крестьянъ и вообще изъ людей свободныхъ податныхъ состояній, которые были Обществомъ своимъ выбраны и отправлены для обученія оспопрививанію, освобождать въ вознагражденіе за труды ихъ, на основаніи положенія 18-го Августа 1831 года (примѣч. къ ст. 414), во время состоянія ихъ въ сей должности, отъ платежа податей и исправленія всякихъ земскихъ и мірскихъ повинностей. 2) Прочія же постановленія, въ статьѣ сей заключающіяся, оставить въ своей силѣ. (Опуб. Прав. Сен. 15 Декабря 1837 г.)

— Государственный Совѣтъ по разсмотрѣніи внесеннаго Господиномъ Министромъ Внутрен. Дѣлъ въ оный и удостоеннаго уже Высочайшаго утвержденія положенія о Земской Полиціи, признавъ полезнымъ распространить на Городничихъ и Полиціймейстеровъ правило, постановленное § 40 сего положенія объ окончательной расправѣ въ Земскихъ Судахъ и въ Станахъ Участковыми Засѣдателями въ дѣлахъ о кражѣ-мошенничествѣ и всякомъ обманѣ на сумму отъ 10 до 20 р., предоставилъ ему Господину Министру войти въ оный съ особымъ по сему пред-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 6-go Stycznia.

Przez Naywyższe Ukazy, 27-go Grudnia, Członkowi Rady Państwa, Jenerał-Adjutantowi, Jenerałowi Piechoty *Kisielewu*, Nayłaskawiey rozkazano bydź Ministrem Majątkow Państwa. Naywyżey rozkazano zasiadać w Radzie Ministeryum Majątkow Państwa: Senatorom: Jenerał Porucznikowi *Kniażninowi*, Radźcom Taynym *Frołowu* i *Koczubejowi 2 mu* i zostającemu w obowiązku Sekretarza Stanu Rady Państwa, Rzeczywistemu Radźcy Stanu *Nikitinowi*, z zostawieniem przy dotychczasowych obowiązkach. Naznaczeni: Członkiem Rady Ministeryum Majątkow Państwa, Ober-Prokuror 5-go Departamentu Rządzącego Senatu, Rzeczywisty Radźca Stanu *Biegiczew*; Dyrektorami: 1-go Departamentu Ministeryum Majątkow Państwa, Tambowski Cywilny Gubernator, Rzeczywisty Radźca Stanu *Hamalej*; 3-go Departamentu, Jenerał-Adjutant Baron *Belingshausen*; Kancellaryi Ministra, zostający przy Ministeryum Spraw Wewnętrznych, Urzędnik do szczególnych poleceń, 4-ey klassy *Tukmaczew*; Wice-Dyrektorami: 1-go Departamentu Ministeryum Majątkow Państwa, Wice-Dyrektor Departamentu Majątkow Państwa, Rzeczywisty Radźca Stanu *Eneholm*; 2-go Departamentu, zostający we własney Jego Cesarskiey Mości Kancellaryi, Radźca Stanu *Kłokow*. (*P. P.*)

— Rada Państwa na Połączonych Departamentach Praw i Ekonomii i na Ogólném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Spraw Wewnętrznych o uwolnieniu Wakcynatorów czyli szczepiących ospę od podatkow i powinności, *postanowiła*: 1) 432 artykuł Połączenia Praw tomu XIII o Wakcynatorach zamienić następującym: Wakcynatorów z tych mieszkańców mieyskich, włościan skarbowych i w ogólności z ludzi wolnych stanow podatkowych, którzy przez swą gminę byli wybrani i wysłani dla uczenia się szczepienia ospy, uwalniać w nagrodę za ich prace, na osnowie ustawy 18-go Sierpnia 1831 roku (uwaga do artykułu 414), w czasie ich zostawania w tym obowiązku, od płacenia podatkow i odbywania wszelkich ziemskich i gminnych powinności. 2) Dalsze zaś postanowienia, w artykule tym zawierające się, zostawić w swey mocy. (Opubl. pr. Rz. Sen. 15 Grudnia 1837 roku.)

— Rada Państwa, po rozpatrzeniu wniesionego przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych i Naywyżey już utwierdzonego postanowienia o Policyi Ziemskiey, uznawszy rzeczą pożyteczną rozciągnąć na Horodniczych i Policmeystrów prawidło, ustanowione w § 40 tey ustawy o ostateczney rozprawie w Sądach Ziemskich i w oddziałach policyynych przez Uczęstkowych Assesorów w sprawach o kradzież, szalbierstwo i wszelkie oszukaństwo na summę od 10 do 20 r., zostawiła temuż Panu Ministrowi uczynić do niey osobne w tey rzeczy przedstawienie. Na skutek czego, tenże Pan Minister u-

мету представленіемъ. Въ исполненіе сего, онъ Господинъ Министръ вносилъ записку въ Государственный Совѣтъ, который мнѣніемъ Высочайшаго утвержденія удостоеннымъ 9 минувшаго Ноября *положилъ*: въ отмѣну 949 ст. 2 т. Св. Зак. Учрежден. Губ. постановить слѣдующее правило: Городничіе и Полиціймейстеры имѣютъ окончательную расправу въ дѣлахъ о кражѣ-мошенничествѣ и всякомъ обманѣ цѣною не выше 20 р., учиненномъ не болѣе трехъ разъ людьми нижнихъ состояній, подлежащихъ тѣлесному наказанію. (Оп. Пр. Сен. 15 Декабря 1837 г.)

— Государственный Совѣтъ, въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Управляющаго Министерствомъ Юстиціи о постановленіи правиломъ, чтобы Предсѣдатели Уголовныхъ и Гражданскихъ Палатъ и всѣ Предсѣдательствующіе въ равныхъ съ Палатами мѣстахъ, по дѣламъ въ преступленіи должностей, судимы были въ Правительствующемъ Сенатѣ, и о распространенія того же правила на Областныхъ Прокуроровъ, и признавая предположеніе Управлявшаго Министерствомъ основательнымъ и полезнымъ, *положилъ*: оное утвердить, изложивъ новые пункты 1261 ст. Св. Зак. Уголов. слѣдующимъ образомъ: „Суду Правительствующаго Сената предаются: 6) Предсѣдатели Палатъ и Предсѣдательствующіе во всѣхъ другихъ равныхъ Палатамъ мѣстахъ по Губерніямъ и Областямъ, также Совѣтники Главныхъ Управленій въ Сибири и Областные тамошніе Начальники. 8) Губернскіе и Областные Прокуроры. (Оп. Пр. Сен. 15 Дек. 1837 г.)

— Правительствующій Сенатъ слушали рапортъ Г. Военнаго Министра, при коемъ, для повсемѣстнаго обнародованія, представилъ Высочайше утвержденное во 2 день минувшаго Ноября положеніе Комитета Гг. Министровъ, о распространеніи на Медицинскихъ, Ветеринарныхъ и Фармацевтическихъ Чиновниковъ и нижнихъ чиновъ Войска Донскаго, а также на ихъ вдовъ и дѣтей, Высочайше утвержденнаго 22 Марта 1833 года положенія о пенсіяхъ и единовременныхъ пособіяхъ, изъ коего видно, что Комитетъ, соглашаясь съ началами, на коихъ основаны заключенія Министровъ Военнаго и Финансовъ, *полагалъ*: 1) На Медицинскихъ, Ветеринарныхъ и Фармацевтическихъ Чиновниковъ и нижнихъ чиновъ, непринадлежащихъ къ казачьему сословію, но состоящихъ на службѣ въ Войскѣ Донскомъ, а также на ихъ вдовъ и дѣтей, распространить общее положеніе о пенсіяхъ и пособіяхъ по Медицинскому вѣдомству, Высочайше утвержденное 22 Марта 1833 года, и послѣдовавшія въ дополненіе къ оному постановленія, съ тѣмъ, чтобы означенныя пенсіи и пособія опредѣлялись не по окладамъ, какіе производились отъ войска, но по табели, Высочайше утвержденной 6 Ноября 1819 года, сообразно чинамъ и званіямъ. 2) Слѣдующія по сему пенсіи и пособія самимъ служащимъ при отставкѣ и семействамъ ихъ по смерти мужей и отцовъ, производить изъ Государствен. Казначейства. Пенсіи же, слѣдующія упомянутымъ Чиновникамъ на службѣ въ Войскѣ Донскомъ, сверхъ жалованья, на основаніи § 10 положенія 1833 года, производить изъ войсковыхъ суммъ, доколѣ они на службѣ въ войскѣ томъ оставаться будутъ; но при увольненіи ихъ въ отставку, или при переходѣ въ другой родъ службы, поступать на общемъ основаніи, для Медицинскихъ, Ветеринарныхъ и Фармацевтическихъ Чиновниковъ установленномъ. 3) Согласно съ настоящимъ положеніемъ Комитета Министровъ предоставить Военному Министру разрѣшить, по сношенію съ Министромъ Финансовъ, производство пенсій и выдачу единовременныхъ пособій и по представленіямъ, донынѣ въ Военное Министерство поступившимъ. Государь Императоръ, положеніе Комитета Высочайше утвердить соизволилъ. (Оп. Пр. Сен. 18 Декабря 1837 г.) (*С. В.*)

Варшава, 15-го Янеаря.

По Указу Его Величества Государя Императора

НИКОЛАЯ I-го.

САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО,

ЦАРЯ ПОЛЬСКАГО,

и проч. и проч. и проч.

Совѣтъ Управленія Царства.

По уваженію выгоды предстоящей Польскому Банку отъ выпуска цертификатовъ на хранящіяся въ немъ частныя облигаціи, произведеннаго съ Высочайшаго утвержденія чрезъ банкировъ *Френкеля* и *Эпштейна* займа 150 мил. злот. и имѣя въ виду, что выпускъ сихъ цертификатовъ соотвѣтствуетъ желанію большей части капиталистовъ, постановленіемъ Совѣта отъ 9 (21) Ноября 1837 года предоставлено

czynił wniesienie na Radę Państwa, która przez Opinią, Naywyżey utwierdzoną 9-go zeszłego Listopada *postanowiła*: na odmianę 949 artykułu 2 t. Połączenia Praw urządzeń Gubernialnych postanowić prawidło następujące: Horodniczowie i Policmeystrowie mają ostateczną rozprawę w sprawach o kradzież, szalbierstwo i wszelkie oszukaństwo ceny nie wyżey 20 rubli, popełnionych nie więcey nad trzy razy przez ludzi stanow niższych, cielesney karze ulegających. (Opubl. pr. Rz. Sen. 15-go Grudnia 1837 roku.)

— Rada Państwa na Połączonych Departamentach Praw i Ekonomii i na Ogólném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Zarządzającego Ministeryum Sprawiedliwości o postanowieniu za prawidło, ażeby Prezydenci Izb Kryminalnych i Cywilnych i wszyscy Prezydujący w równych z Izbami urzędach, w sprawach o przestąpienie obowiązków, sądzeni byli w Rządzącym Senacie, i o rozciągnieniu tegoż prawidła na Prokurorów Obwodowych, i uznając projekt byłego Zarządzającego Ministeryum za gruntowny i pożyteczny, *zamierzyła*: utwierdzić go, ułożywszy nowe punkta 1261 artykułu Połączenia Praw Kryminalnych w sposob następujący: „Sądowi Rządzącego Senatu oddają się: 6) Prezydenci Izb i Prezydujący we wszystkich innych równych Izbom urzędach w Guberniach i Obwodach, jako też Radźcy Głównych Zarządow w Syberyi i tameczni Obwodowi Naczelnicy. 8) Gubernialni i Obwodowi Prokurorowie. (Opubl. przez Rz. Sen. 15-go Grudnia 1837 roku.)

— Rządzący Senat słuchali rapportu P. Ministra Woyny, przy którym, dla opublikowania w całém Państwie, przedstawił Naywyżey utwierdzone dnia 2-go zeszłego Listopada postanowienie Komitetu PP. Ministrów, o rozciągnieniu na Urzędników Medycyny, Weterynaryi i Farmacyi, tudzież na niższe rangi Woyska Dońskiego, jako też na ich wdowy i dzieci, Naywyżey utwierdzoney 22-go Marca 1833 roku ustawy o pensyach i jednorazowych wsparciach, z którego się okazuje, że Komitet, zgadzając się z zasadami, na których oparte są wnioski Ministrów Woyny i Skarbu, *postanowił*: 1) Na Urzędników Medycyny, Weterynaryi i. Farmacyi, tudzież rangi niższe, do kozackiego stanu nienależące, ale zostające w służbie Woyska Dońskiego, tudzież na ich wdowy i dzieci, rozciągnąć ogólną ustawę o pensyach i wspomożeniach w wiedzy Medyczney, Naywyżey utwierdzoną 22-go Marca 1833 roku, i nastałe na dopełnienie jey postanowienia, z zastrzeżeniem, ażeby pomienione pensye i wsparcia, naznaczane były, nie podług wyznaczeń, jakie wypłacane były od woyska, ale podług tabelli, Naywyżey utwierdzoney 6 Listopada 1819 roku, odpowiednio rangom i nazwaniom. 2.) Należące podług tego pensye i wsparcia samym służącym przy odstawce i ich rodzinom po śmierci ich mężów i oyców, wydawać z Podskarbstwa Państwa. Pensye zaś, należące pomienionym urzędnikom na służbie w Woysku Dońskiém, wyżey nad płacę, na osnowie § 10 ustawy 1833 roku, wydawać z summ woyskowych, dopóki ci w służbie woyska tego zostawać będą; ale przy uwolnieniu ich w odstawkę, albo wrazie przeyścia do innego rodzaju służby, postępować podług ogólnych prawideł, dla Urzędników Medycyny, Weterynaryi i Farmacyi ustanowionych. 3.) Zgodnie z niniejszem postanowieniem Komitetu Ministrów zostawić Ministrowi Woyny, rozstrzygnąć, po skommunikowaniu się z Ministrem Skarbu, wypłatę pensyy i wydawanie jednorazowych wspomożeń, skutkiem przedstawień, dotąd do Ministeryum Woyny weszłych. Cesarz Jego Mość, postanowienie Komitetu Naywyżey utwierdzić raczył. (Op. pr. Rz. Sen. 18-go Grudnia 1837 roku.) (*G. S.*)

Warszawa, 15-go Stycznia.

W Imieniu Nayjaśnieyszego

MIKOŁAJA I-go

CESARZA WSZECH-ROSSYY,

KRÓLA POLSKIEGO,

etc. etc. etc.

Rada Administracyyna Królestwa.

Mając sobie przedstawioném, że dogodném bydź może dla interessu Banku Polskiego, i zgodnie z życzeniem znaczney części kapitalistów, aby na złożone w depozycie Banku obligacye cząstkowe pożyczki 150 milionowey w roku 1835, za pośrednictwem S. A. *Fraenkel* i Józefa *Epstein*, przez Rząd Królestwa Polskiego zaciągnioney, a przez Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech-Rossyy, Króla Polskiego zaręczoney, wystawione by-

Банку, войти въ надлежащія по сему предмету соглашенія: Нынѣ Совѣтъ утверждая формы означенныхъ цертификатовъ, постановляетъ слѣдующія общія правила, которыми Банкъ при выпускѣ ихъ руководствоваться долженъ: *Статья 1.* Банкъ уполномочивается выпустить на имѣющіяся у нѣго облигаціи 150 мил. займа цертификатовъ на сумму до 50-ти милліоновъ, съ тѣмъ, чтобы самыя облигаціи отданы были подъ храненіе Коммиссіи Погашенія Долговъ Царства.— *Статья 2.* Подъ каждую облигацію Банкъ имѣетъ выпустить по два цертификата: одинъ, по образцу лит. А. на 300 злот., другой по образцу лит. В. на 200 злот.— *Статья 3.* Цертификатъ подъ лит. А. будетъ приносить владѣтелю онаго 5 проц. съ 300 злот., начиная съ 1-го Января 1838 г. до времени выплаты Банкомъ означенной суммы; но цертификатъ этотъ не даетъ права ни на какой выигрышъ, или премію, которая бы, на основаніи общаго плана погашенія 150-ти милліоннаго займа, могла пасть на ту облигацію, на которую означенный цертификатъ выданъ.— *Статья 4.* Цертификатъ подъ лит. Б. въ 200 злот. даетъ владѣтелю онаго право на полученіе изъ кассы Банка выигрыша, могущаго, на основаніи общаго плана помянутаго займа, пасть въ которомъ либо изъ осьми опредѣленныхъ съ 1838 по 1845 г. тиражей, на ту облигацію, на которую означенный цертификатъ выданъ, но только за вычетомъ изъ выигрышной суммы по 500 злот., потребныхъ по плану на погашеніе цертификатовъ.— *Статья 5.* По первому востребованію желающихъ, Банкъ обязанъ возвращать имъ облигаціи у него хранящіяся, за предъявленіемъ какъ цертификатовъ подъ лит. Б. при тиражахъ не вынутыхъ одинаковаго съ облигаціями номера, такъ и цертификатовъ лит. А. съ принадлежащими къ нимъ купонами и за взносомъ выданныхъ Банкомъ впередъ по табели погашенія процентовъ по день возврата облигаціи сколько таковыхъ съ сложнымъ процентомъ причитаться будетъ.— *Статья 6.* Подробныя правила на выпускъ цертификатовъ, а равно на способъ исчисленія процентовъ, на производство тиражей и на способъ погашенія изложены будутъ въ инструкціи, которая имѣетъ быть дана Банку отъ Главнаго Директора предсѣдательствующаго въ Правительственной Коммиссіи Финансовъ.— *Статья 7.* Исполненіе настоящаго постановленія, которое должно быть внесено въ Дневникъ Законовъ возлагается на Главнаго Директора помянутой Коммиссіи, на Коммиссію Погашенія Долговъ Царства и на Польскій Банкъ, до кого что относиться можетъ.

ły certyfikaty, i upoważniwszy Bank Polski na dniu 9 (21) Listopada 1837 roku do wniyścia w układy w tey mierze: Rada Administracyyna, przy zatwierdzeniu wzorów tych certyfikatów, postanowiła następujące zasady ogólne, Bankowi za podstawę postępowania przy tey konwersyi służyć mające.— *Artykuł 1.* Upoważniony jest Bank Polski, na złożone w tym celu obligacye cząstkowe z pożyczki 150-milionowey, aż do wysokości 50 milionów, wystawić certyfikaty, składając oryginalne obligacye pod klucz Kommissyi umorzenia długu krajowego.— *Artykuł 2.* Na każdą obligacyę cząstkową wyda Bank dwa certyfikaty, jeden na zł. pol. 300, oznaczony literą A, drugi na zł. pol. 200, oznaczony literą B.— *Artykuł 3.* Certyfikat lit. A na zł. pol. 300 wystawiony, przynosić będzie właścicielowi od tey summy 5% procentu rocznie, poczynając od 1-go Stycznia 1838, aż dopóki summą zł. pol. 300 spłacony przez Bank niezostanie; certyfikat ten, nie będzie miał prawa do żadney wygraney lub praemium, jakie podług ogólnego planu umorzenia pożyczki 150-milionowey przypaśćby mogły na obligacyą cząstkową, z którey pochodzi.— *Artykuł 4.* Certyfikat lit. B na zł. pol. 200 nada właścicielowi prawo do odebrania z kassy Banku wygraney, jaka przypaśdź może podług ogólnego planu pożyczki 150-milionowey, na obligacyą cząstkową, z którey pochodzi, w jedném z ośmiu losowań rocznych od 1838 do 1845 roku, z potrąceniem atoli z każdey wygraney summę zł. pol. 500, przeznaczoną na spełnienie planu amortyzacyi pomienionych certyfikatow.— *Artykuł 5.* Na każde żądanie Bank Polski obowiązanym będzie wydać zgłaszającym się obligacyą cząstkową, u siebie złożoną, za zwrótem niewylosowanego certyfikatu B tegoż samego numeru, i certyfikatu lit. A wraz z właściwemi kuponami, jako i awansowanych przez Bank podług tabelli amortyzacyyney po ten czas procentów z procentem składanym obliczonych.— *Artykuł 6.* Instrukcyą do postępowania przy wystawianiu certyfikatów, tudzież sposób procentowania, losowania i umarzania obeymującą, udzieli Bankowi Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu.— *Artykuł 7.* Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Dyrektorowi Głównemu Prezydującemu w Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu, Kommissyi umorzenia długu krajowego, oraz Bankowi Polskiemu, w czém do kogo należy, poleca się.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 28 Grudnia 1837 (9 Stycznia 1838 roku).

Namiestnik Jenerał-Feldmarszałek (podpisano) *Xiąże Warszawski.*

Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu.

(podpisano) R. *Fuhrmann.* (*Gaz. Rz. Kr. Pol.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Краковъ.

28-го Декабря, происходило въ залѣ Новодворскаго зданія торжественное открытіе палаты представителей Вольнаго Города Кракова, въ присутствіи ГГ. Президентовъ трехъ Августѣйшихъ Покровительствующихъ Державъ. Г. Сенаторъ *Вольфъ*, избранный предсѣдательствующимъ собранія представителей, большинствомъ голосовъ 23 противу 4, открылъ засѣданіе соотвѣтственною рѣчью; потомъ назначивъ представителей, Антона *Гельцеля* и Франца *Липчинскаго*, Ассесорами, а Гилярія *Мецишевскаго*, Секретаремъ Сейма, отобралъ отѣ нихъ установленную присягу. (*О. Г. Ц. П.*)

Пруссія.

Берлинъ, 12-го Января.

Прибылъ сюда ѣдующій изъ Петербурга въ отпускъ Баронъ *Барантъ* Французскій Посланникъ при Императорско-Россійскомъ Дворѣ и послѣ завтра отправляется въ Парижъ.

— На послѣднихъ дняхъ прош. мѣсяца прибылъ сюда курьеръ изъ Парижа съ депешами на счетъ Гринвальдскаго дѣла, въ которыхъ Французское Правительство совѣтуетъ быть какъ можно умѣреннѣе. Въ слѣдствіе того и отсюда тотчасъ отправлены депеши въ Гагу, изъ чего заключаютъ здѣсь, что Правительство наше рѣшилось употребить свое вліяніе, чтобы предметъ сей невозобновилъ еще разъ Голандско-Белгійскаго дѣла во всемъ его значеніи.

— Въ газетѣ *Staats-Zeitung* помѣщена длинная статья за подписью Министра Духовныхъ Дѣлъ Г. *Альтенштейна*, въ коей сдѣлано нѣсколько замѣчаній на рѣчь, произнесенную Его Святѣйшествомъ Папою по дѣлу Архіепископа Кельнскаго, въ собраніи Кардиналовъ. Между прочимъ, этотъ Министръ ссылается на извѣстныя цѣлой Европѣ правила царствующаго Короля, относительно вѣротерпимости, правила, отъ коихъ Его Кр. Величество, въ продолженіи 40-лѣтняго правленія своего, никогда не уклонялся. Въ заключеніе статьи своей, Г. *Аль-*

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Krakow.

W dniu 28 Grudnia, nastąpiło uroczyste otwarcie Izby Reprezentantów W. M. Krakowa w sali gmachu Nowodworskiego, w obecności JJ. WW. Rezydentów Nayjaśnieyszych Dworów Protegujących. JW. Senator *Wolff*, obrany Prezydującym Zgromadzenia Reprezentantów, większością 23 głosów przeciw 4, zagaił posiedzenie stosowną mową, po czém wezwał Reprezentantów, Antoniego Zygmunta *Helcla* i Franciszka *Lipczyńskiego* na Assesorow, a Reprezentanta Hilarego *Meciszewskiego*, na Sekretarza Seymowego i przysięgę statutem przepisaną od nich odebrał. (*G. R. K. P.*)

Prussy.

Berlin, 12-go Stycznia.

Przybył tu jadący z Petersburga za urlopem, Baron *Barante*, Poseł Francuzki przy Dworze Cesarsko-Rossyyskim i pojutrze uda się w dalszą drogę do Paryża.

—W ostatnich dniach upłynionego miesiąca, nadbiegł tu goniec z Paryża z depeszami, tyczącemi się sprawy Grünwaldu, w których Rząd Francuzki doradza jak naywiększe umiarkowanie. W skutku tego wysłano i ztąd natychmiast depesze do Hagi; z czego wnioskują tu, że Rząd nasz postanowił użyć wpływu swego, ażeby ten przedmiot nie wznowił raz jeszcze sprawy Hollendersko-Belgickiey [illegible]ey jey rozciągłości. (*G. C.*)

— Gazeta *Staa[illegible]tung* umieszcza obszerny artykuł, podpisany [illegible] Ministra Spraw D[illegible]chownych P. *Altenstein*, tyczący się przemowy z pow[illegible]du sprawy Arcybiskupa Kolońskiego, mianey przez Oyca Św. na zgromadzeniu Kardynałów. Między innemi odwołuje się rzeczony Minister do znanych całey Europie zasad tolerancyi Panującego Króla; zasad, od których nigdy, w ciągu 40-letniego panowania, Dostoyny Monarcha nie odstępował. Kończy P. *Altenstein* wynurzeniem nadziei, że Dwór Rzymski, znany ze swey mądrości, zmieni niezawodnie o tey sprawie swoje wyo-

тенштейнъ говоритъ, что надобно надѣятся, что Дворъ Римскій, извѣстный по свой мудрости, измѣнитъ мнѣніе свое по этому дѣлу, когда получитъ подробнѣйшія объ ономъ свѣдѣнія.

14-го Января.

Изъ арміи нашей по артиллерійскому корпусу отправляются въ Турцію еще четыре офицера и четыре унтеръ-офицера.

— Всѣ члены дворянскаго сословія провинцій Надрейнской и Вестфальской, собравшіеся здѣсь, не имѣя возможности исходатайствовать у Короля аудіенціи, возвратились опять въ домы свои.

— Нѣсколько дней живетъ здѣсь бывшій Министръ въ Электорскомъ Гессенѣ Г. *Гассенфлугъ*, изъ чего заключаютъ, что онъ вступитъ въ Прусскую службу, какъ прежде о томъ говорили. (*G. C.*)

Франція.

Парижъ, 5 го Января.

5-го ч. въ Палатѣ Перовъ происходило совѣщаніе о проектѣ Королевскаго адресса. По прочтеніи онаго Гр. *Порталисомъ*, Маркизъ *Дрё-Брезе* произнесъ рѣчь, въ коей объяснивъ обоюдныя отношенія Франціи съ Англіею, упомянулъ, что хотя народонаселеніе Франціи имѣетъ болѣе 30 м. жителей Римско-Католическаго исповѣданія, царствующій домъ вступаетъ однако въ родственныя связи съ протестантами. Президентъ Совѣта хотѣлъ отвѣчать, но Герцогъ *Орлеанскій* прервалъ слова его и отозвался въ слѣдующихъ выраженіяхъ: Прошу позволенія Палаты отвѣчать на слова, лично до меня касающіяся. Въ основныхъ законахъ нашихъ, на первой строкѣ, упоминается о вѣротерпимости, какъ о драгоцѣннѣйшемъ изъ преимуществъ народныхъ. — Послѣ этаго, я не вижу по чему бы, одна только Королевская фамилія теряла права свои на это преимущество, дарованное законами всѣмъ вообще Французамъ, и такъ согласное съ господствующими понятіями современнаго общества. Впрочемъ М. Гг. я не полагаю, чтобы бракъ заключенный мною, не удовлетворялъ требованіямъ, въ отношеніи вѣроисповѣданія, большей части націи.— Я также католикъ; это вѣра отцевъ моихъ: я въ ней родился и съ нею умру; въ этой вѣрѣ будетъ воспитано все мое потомство. Вотъ единственныя обязательства со стороны моей, на которыя нація имѣетъ права; я далъ ихъ и полагаю, что болѣе отъ меня никто требовать не можетъ."

Послѣ возраженія Герцога Президентъ Совѣта продолжалъ опровергать прочія предположенія Г-на *Дрё-Брезе* и наконецъ приступлено къ собиранію голосовъ. Проектъ принятъ большинствомъ 130 противъ 12. Тутъ же назначена депутація для поднесенія Королю адресса Палаты Перовъ. (*О. Г. Ц. П.*)

— Маршалъ *Сультъ* еще сюда не прибылъ. Онъ заболѣлъ въ Ст. Мауръ, въ 12 миляхъ по той сторонѣ Туръ на пути въ Парижъ, и посему пріѣдетъ сюда вѣроятно нѣсколькими днями позже.

— Рѣчь Г-на *Дюпена* при поздравленіи съ Новымъ Годомъ, произнесенная къ Королю оканчивается слѣдующимъ выраженіемъ: „Я проникнутъ, Государь, вѣрною надеждою на счетъ будущности Франціи. Сама Палата отвѣчаетъ немедленно на тронную рѣчь. Я ни въ чѣмъ не хочу предупреждать изъявленія ея политическаго образа мыслей; однако при содѣйствіи, какого требуетъ отъ насъ Король, полагаю, что ничего не скажу излишняго, если увѣрю, что Ваше Велич. можете полагаться на наше усердіе, можете желать всего, чего требуетъ честь и безопасность Франціи, что можетъ быть необходимымъ для перевѣса по иностраннымъ отношеніямъ, для благосостоянія земледѣлія, торговли и промышленности, для распространенія просвѣщенія и благосостоянія между земледѣльческимъ классомъ, для поощренія художествъ и наукъ, чтобы сдѣлаться достойнымъ успѣховъ и гражданской образованности великаго народа и той свободы, которую онъ умѣлъ пріобрѣсть и успѣетъ сохранить."

— Министерство публичныхъ зданій поручило строителю *Гау* (Кельнскому уроженцу), заняться постройкою церкви въ предмѣстіи Ст. Жерменъ; это будетъ зданіе въ готическомъ стилѣ, который всего приличнѣе для дома Божія.

7-го Января.

Прибылъ сюда Лордъ *Кленрикордъ* одинъ изъ первыхъ Лордовъ Англійскаго Адмиралтейства.

— Большая депутація Палаты Перовъ, вчера вечеромъ поднесла Королю адрессъ въ отвѣтъ на тронную рѣчь. Король въ отвѣтѣ объявилъ свое удовольствіе за сдѣланныя ему въ семъ адрессѣ изъясненія.

— Проектъ адресса Палаты Депутатовъ, прочитанный тѣмъ вчера Г-мъ *Дюпенемъ* кромѣ изъясненія на счетъ Испаніи впрочемъ весьма сообразенъ и удовле-

braženie, gdy dokładnie o wszelkich szczegółach zawiadomionym zostanie. (*G.R.K.P.*)

Dnia 14-go.

Z woyska naszego udaje się do Turcyi, jeszcze cztérech oficerów i cztérech podoficerów z korpusu artylleryi.

— Wszyscy członkowie stanu szlacheckiego prowincyi Nadreńskiey i Westfalskiey, którzy się tu zjechali, nie mogąc otrzymać audyencyi u Króla, wrócili z powrótem do domów swoich.

— Od kilku dni bawi tu były Minister w Hessyi Elektoralney P. *Hassenpflug*; z czego wnoszą, że zjści się zapewne nieco dawnieysza wiadomość o weyściu jego do służby Pruskiey. (*G. C.*)

Francya.

Paryż, dnia 5 Stycznia.

Dnia 3-go Izba Parów odbywała narady względem projektu do adressu. Po odczytaniu tegoż przez Hr. *Portalis*, zabrał głos Margr. *Dreux-Brézé*, w którym, po objaśnieniu stosunków z Anglią, wspomniał, iż Francya liczy 30,000,000 katolików, a jednak dom Panujący zawiera małżeńskie związki z rodzinami wyznania Ewangelickiego. Prezes Rady odpowiadał na tę mowę, gdy Xiąże *Orléans* przerwał mu i w te odezwał się słowa: „Niech mi Izba dozwoli odpowiedzieć kilka wyrazów na to, co mię osobiście obchodzi. Na pierwszym wierszu naszego głównego prawa mieści się wolność religiyna, jako naydroższy każdemu Francuzowi przywiley. Nie mogę zatém pojąć: dla czegoby sama tylko Królewska rodzina tey swobody używać nie miała: swobody, będącey w nayściśleyszym związku z wyobrażeniami dziś spółczesney rzeczy panującemi? Sądzę zresztą MPP., że mój związek małżeński, zgadza się nawet z tą rękoymią, jakiey większość Francuzów miała prawo wymagać. I ja jestem Katolikiem; jestto wiara moich oyców: w niey się zrodziłem i umrę; całe moje pokolenie będzie w niey wychowane. — Oto jedyna rękoymia, jakiey po mnie można było żądać; dałem ją i sądzę, że nikt nié ma prawa wymagać więcey ode mnie."

Po mowie Xięcia, dokończył Prezes Rady dalsze wniesionych zarzutów zbijanie; przystąpiono potém do głosowania; projekt przyjęto 130 głosami przeciw 12; nakoniec deputacya, mająca złożyć Królowi w dniu następnym uchwalony adress Izby Parów, mianowaną została. (*G.R.K.P.*)

— Marszałek *Soult* nie przybył tu jeszcze. Zachorował on jadąc do Paryża, w St. Maur, o 12 mil drogi po tamtey stronie Tours, przez co przyjazd jego opóźni się podług podobieństwa jeszcze kilka dniami.

— W mowie P. *Dupin*, mianey z powinszowaniem Nowego-Roku Królowi, ustęp zakończający takową, był następujący: »Jestem ja, N. Panie, przejęty pewną nadzieją w przyszłości Francyi. Nie zadługo sama Izba odpowie na mowę tronową. Nie chcę ja w niczém uprzedzać wyrazu jey politycznego sposobu myślenia; jednakże przy współdziałaniu, jakiego Król od nas żąda, mniémam, iż nic zanadto nie powiem, gdy zapewnię, że W. Kr. Mość możesz polegać na gorliwości naszey; możesz chcieć wszystkiego, czego wymaga honor i bezpieczeństwo Francyi, co może bydź potrzebném dla przewagi w stosunkach zagranicznych, dla pomyślności rolnictwa, handlu i przemysłu, dla rozszerzenia oświaty i dobrego bytu w klassach pracowniczych, dla zachęty sztuk i umiejętności, ażeby stać się godnym postępu i cywilizacyi wielkiego narodu i tych swobod, ktore on zdobyć umiał i utrzymać potrafi."

— Ministeryum budowli publicznych, dało polecenie budowniczemu *Gau* (rodem z Kolonii), aby się zajął wystawieniem kościoła na przedmieściu St. Germain; będzie to gmach w stylu gotyckim, jako naywłaściwszym na przybytek Boży.

Dnia 7.

Przybył tu Lord *Clanricarde*, jeden z pierwszych Lordów Admiralicyi Angielskiey.

— Wielka deputacya Izby Parów, złożyła Królowi wczora wieczorem adress odpowiedni na mowę tronową. Król odpowiedział z oświadczeniem swego zadowolenia, z powodu zrobionych mu w tym adressie wynurzeń.

— Projekt adressu Izby Deputowanych, odczytany w teyże dnia wczorayszego przez Pana *Dupin*, jest, z

творителенъ не только Доктринерамъ но и Министерству. *Жур. Прѣній* изъясняясь на счетъ сего проекта, признаетъ въ немъ то достоинство, что онъ ясенъ и въ немъ нѣтъ никакой двумысленности, не смотря на то, что въ нѣкоторыхъ предметахъ очень обширенъ а другихъ касается слишкомъ поверхностно. Вотъ что тамъ сказано: „Душевно сожалѣемъ, что междоусобная война опустошаетъ еще Испанію; мы сильно тронуты несчастіемъ дружественнаго народа. Мы полагаемся на мѣры, какія признаетъ нужными предпринять правленіе Вашего К. Велич. для вѣрнаго исполненія трактата Четвернаго Союза и для достиженія цѣли предположенной высокими договаривающимися сторонами, чтобы даровать полуострову миръ и предохранить его отъ бѣдствія контрреволюціи."

— Такъ какъ нѣтъ сомнѣнія, что статья въ проектѣ адресса на счетъ Испаніи, будетъ поводомъ къ жаркимъ и важнымъ прѣніямъ, пока будетъ принятъ адрессъ, по сему опасаются нѣкоторые, чтобы слѣдствіе балотированія этой статьи не было причиною къ отказу Министерства отъ внутренняго управленія.

— Одна изъ газетъ сообщаетъ: Кажется, что Министръ иностранныхъ дѣлъ имѣлъ съ нѣкотораго времени справедливыя причины жаловаться на неопытность нѣкоторыхъ Консуловъ, и даже отозвать нѣсколькихъ изъ нихъ, особенно тѣхъ, коихъ не ловкость могла быть вредною для Французской дипломатики. Между прочими, Консулъ находящійся въ одномъ изъ главныхъ портовъ Бразиліи, требовалъ напр. выдачи Француза, отравившаго туземца, и отправилъ его во Францію. Теперь Французское Правительство должно возвратить его, такъ какъ каждый изъ Французовъ, сдѣлавшій проступокъ за границею противу иностранца, подвергается тамошнимъ законамъ. На востокѣ только дѣлается по сему предмету исключеніе. Такимъ же образомъ несвойственно поступилъ Консулъ нашъ въ Букарестѣ по дѣлу Гг. *Марсиль* и *Таверньe*, за что получилъ выговоръ отъ Министра иностранныхъ дѣлъ.

— *Mémorial des Pyrenées* отъ 4 Января а равно *Phare de Bayonne* тогожъ числа ничего еще не упоминаютъ о сраженіи при Мендавіи, которое по письму изъ Байонны отъ 3-го ч. с. м. будто произошло въ пользу Христиносовъ. За то, послѣдній журналъ (3 числа въ 8 час. вечера) въ припискѣ, сообщилъ слѣдующее: „Въ эту минуту изъ достовѣрнаго источника узнали мы, что Карлисты послѣ оборотовъ, совершенныхъ 28 Декабря близъ Мендавіи, переправились чрезъ Эбро ночью съ 28 на 29 ч. между Логроньо и Лодозою." (*G. C.*)

Англія.

Лондонъ, 3 го Января.

Утверждаютъ, что немедленно по собраніи Парламента, Правительство предположило увеличить свою сухопутную и морскую силу, первую отъ 15 до 20 т., вторую отъ 5 до 10 т.; опредѣлено также вооружить нѣсколько военныхъ кораблей.

— Всѣ удивляются здѣсь и почитаютъ худымъ предзнаменованіемъ то обстоятельство, что Президентъ Соединенныхъ Штатовъ въ посланіи своемъ къ конгрессу вовсе неупомянулъ о происшествіяхъ въ Канадѣ, о которыхъ вѣрно уже имѣлъ достаточное свѣдѣніе до открытія засѣданія. Вообще полагаютъ, что еслибъ Г. *Фанъ-Буренъ* благопріятствовалъ Англіи, ему слѣдовало объявить себя въ этомъ посланіи въ пользу строгаго неутралитета, предостеречь при томъ жителей, чтобы неоказывали никакой помощи мятежникамъ. Пренебреженіе всѣмъ этимъ кажется заставляетъ думать, что Правительство Соединенныхъ Штатовъ имѣетъ какое-то намѣреніе. (*G. C.*)

— Придворная газета помѣстила извлеченіе изъ депешъ полученныхъ Секретаремъ Лорда *Гилль*, Генералъ-Маіоромъ Лордомъ *Фитцрой Соммерсетъ*, отъ предводительствующаго войсками въ Канадѣ: „Милордъ! имѣю честь довести до свѣдѣнія главноначальствующаго войсками, что, послѣ разбитія мятежниковъ подъ Сенъ-Шарль, какъ только успѣлъ я сосредочить достаточное число силъ въ Монреалѣ, отрядъ, состоящій изъ восьми ротъ и трехъ орудій, соединился по моему приказанію въ Сорелѣ и двинулся къ Сенъ-Дени, куда и прибылъ вчерашняго числа, какъ видно изъ приложеннаго рапорта Полковника *Горе*. Можно съ достовѣрностію полагать, что вооруженные жители деревень, собравшіеся подъ Ришелье, спокойно разошлись по своимъ домамъ. Войска Е. Кор. Величества заняли Сенъ-Джонсъ, Шамбли, Сенъ-Шарль, Сенъ-Дени, Сенъ-Уръ и Сорель. Въ окрестностяхъ этихъ городовъ неоказалось никакихъ смятеній. Имѣю честь быть, и проч.

Генер.-Лейтенантъ *Кольборнъ*."

(*О. Г. Ц. П*)

wyjątkiem ustępu co do Hiszpanii zresztą zupełnie stosowny i zaspokajający, nietylko Doktrynerow, ale i Ministeryum. *Journ. des Déb.* mówiąc o tym projekcie, przyznaje mu tę zaletę, że jest jasny i żadney dwuznaczności nie zrodzi, bez względu, że w niektórych przedmiotach rozszerza się za wiele, w innych za mało. Rzeczony ustęp jest tey osnowy: »Ubolewamy mocno, widząc, jak dalece woyna domowa wyniszcza jeszcze Hiszpanią; widok cierpień przyjaźnego narodu mocno nas porusza. Polegamy na środkach, jakie przedsięwziąć Rząd W. Kr. Mości uzna rzeczą stosowną dla wiernego wykonania traktatu poczwórnego przymierza i dla osiągnienia celu powziętego przez Wysokie układające się Strony, aby obdarzyć pokojem Półwysep i zasłonić go przeciwko nieszczęściu kontrrewolucyi."

— Gdy nie masz wątpliwości, że ustęp w projekcie do adressu tyczący się Hiszpanii, stanie się powodem do żywych i ważnych rozpraw, nim adress przyjęty będzie; obawiają się przeto niektórzy, aby skutek głosowania nad tymże ustępem, nie stał się przyczyną usunienia się Ministeryum od zarządu krajowego.

— Zdaje się, pisze jedna z gazet, że Minister interessów zagranicznych, miał od niejakiego czasu słuszne powody utyskiwać na niedoświadczenie niektórych Konsulów, a nawet odwołać z nich kilku, tych zwłaszcza, których niezręczność mogła była kompromittować dyplomacyą Francuzką. Między tymi, rezydujący w jednym z głównych portów Brazylii, reklamował np. wydania Francuza, który otruł był krajowca i odesłał tego zbrodniarza do Francyi. Teraz musi Rząd Francuzki powrócić go, ponieważ każdy z Francuzow, dopuszczający się za granicą zbrodni przeciwko cudzoziemcowi, podlega prawom krajowym. Na Wschodzie tylko, zachodzi w tym względzie wyłączenie. Podobnież niewłaściwie postąpił sobie nasz Konsul w Bukareście, co do sprawy PP. *Marsille* i *Tavernier*, co mu przez Ministra Spraw Zagranicznych naganione zostało.

— *Mémorial des Pyrenées* z d. 4 Stycznia, podobnież i *Phare de Bayonne* teyże samey daty, nie wspominają nic jeszcze o bitwie pod Mendavia, która podług listu z Bayonny pod d. 3 b. m. pisanego, na korzyść Krystynistów wypaść miała. Na to miast umieścił ostatni dziennik (d. 3 o godz. 8 wieczorem) w przypisku, co następuje: »Dowiadujemy się w tey właśnie chwili z dobrego źródła, że Karoliści, po demonstracyi dokonaney d. 28 Grudnia pod Mendavia, przeprawili się przez Ebr w nocy z dnia 28 na 29, między Logrońo i Lodosa." (*G. C.*)

Anglia.

Londyn, dnia 3-go Stycznia.

Zapewniają, że zaraz po zebraniu się Parlamentu, postanowił Rząd wzmocnić swą potęgę lądową i morską; pierwszą o 15 do 20, drugą o 5 do 10 tysięcy. Mają także uzbroić kilka okrętów wojennych.

— Zadziwia tu wszystkich i złą wróżbę zapowiadać zdaje się ta okoliczność, że Prezydent Stanów Zjednoczonych, nie wspomniał ani słowa w poselstwie swojém do Kongressu o wypadkach w Kanadzie, względem których musiał jeszcze przed otwarciem posiedzenia, mieć dokładną wiadomość. Zdaniem jest powszechném, że gdyby P. *Van-Buren* był przychylnym względem Anglii, wypadałoby mu oświadczyć się w rzeczoném poselstwie za ścisłą neutralnością; przestrzedz oraz obywateli, ażeby zbuntowanym żadney pomocy nie udzielali. Zaniedbanie tego wszystkiego zdaje się upoważniać do wniosku, że Rząd Stanów Zjednoczonych ma jakieś zamiary. (*G. C.*)

— Gazeta dworska zawiera wyciąg z depeszy Głównego Dowódzcy w Kanadzie, przesłanych do Jenerała Majora Lorda *Fitzroy Sommerset*, Sekretarza Lorda *Hill*: „Milordzie! Mam zaszczyt uwiadomić JW. Naczelnego Wodza, że po rozproszeniu burzycieli pod St. Charles, jak tylko zdołałem zgromadzić dostateczne siły w Montreal, rozkazałem zebrać się ośmiu kompaniom z trzema działami w Sorel, i udać się ztamtąd do S. Denis. Dowiesz się JWP. z rapportu Półkownika *Gore*, że on wczora już wszedł do S. Denis. Mogę z pewnością sądzić, że mieszkańcy wsi, którzy pod Richelieu stanęli pod bronią, wrócili spokoynie do swoich siedzib. Woyska J. K. M. osadziły S. Johns, Chambly, S. Charles, S. Denis, S. Ours i Sorel; w pobliżu tych mieysc nie okazują się żadne rozruchy. Zostaję JW. P. i t. d. J. *Colborne*, Jenerał-Leytenant.

(*G. R. K. P.*)

— Въ *United Service Gazette* сказано: Сиръ Ф. *Стовенъ*, который теперь въ Королевской свитѣ, говорятъ отправится Генералъ-Адъютантомъ въ Канаду. Подполковникъ *Фицеральдъ*, прежній бригадный Генералъ въ Испаніи, назначенъ Инспекторомъ милиціи въ Канадѣ, и Капитаны *Роттенбургъ* и *Гидъ* со многими другими Офицерами, состоящими на полупенсіонѣ, получили приказаніе, тотчасъ отправиться для вспомоществованія при составленіи милиціи.

— *United Service Gazette* donosi: ,,Sir F. *Stoven*, który teraz zostaje przy dworze Królowey, udać się ma jako Jenerał-Adjutant do Kanady, Podpółkownik *Fitzgerald*, dawniey Jenerał brygady w Hiszpanii, mianowany został Inspektorem milicyi w Kanadzie, a Kapitanowie *Rottenburg* i *Head*, wraz z innymi na połowie żołdu zostającymi oficerami, wypłyną natychmiast dla dopomagania urządzeniu tam milicyi.

— Вчера получены здѣсь извѣстія изъ Канады до 6 Декабря. Онѣ вообще благопріятны и представляютъ побѣду одержанную Полковникомъ *Ветераль* при нападеніи на Ст. Шарлесъ причиною, что мятежники поколебались въ своихъ намѣреніяхъ и многіе изъ нихъ возвратились домой. Полковникъ *Горъ* съ частію войска и тремя орудіями еще разъ обратился къ Ст. Дени и взялъ его не встрѣтивъ сопротивленія. Эта страна кажется совершенно очищена отъ бунтовщиковъ, потому, что Полковники *Ветераль* и *Горъ* въ различныхъ направленіяхъ проходили здѣсь безпрепятственно и оставленныя при первой ретирадѣ гаубицы, опять взяли. Главныя силы мятежниковъ собраны, кажется, при обоихъ озерахъ. Британское Правительство, говорятъ, просило позволенія у Президента Соединенныхъ Штатовъ перевесть чрезъ Нью-Іоркъ корпусъ войска въ Канаду; отвѣтъ еще неизвѣстенъ. Нью-Іоркскія газеты пишутъ, что расположеніе Американцевъ, вообще въ пользу мятежниковъ; были уже собранія, чтобы Канадійцамъ оказать расположеніе Американскихъ гражданъ и предложить имъ пособіе. Нѣкоторые Американскіе журналы говорятъ, что Г. *Фанъ-Буренъ* немедленно долженъ начать войну противу Англіи, если въ пользу сего будетъ объявлено общественное мнѣніе. Нетерпѣливо ожидаютъ, какое заключеніе сдѣлаетъ Сѣверо-Американ. Правительство, на счетъ отправленія Британскихъ войскъ чрезъ Нью-Іоркъ. Между тѣмъ здѣсь всячески стараются подкрѣпить Британское войско въ Канадѣ, и, если морскій путь опредѣленъ по рѣкѣ Святаго Лаврентія, войска будутъ посланы въ Галифаксъ и Новый Брауншвейгъ, чтобы въ случаѣ нужды идти оттуда сухимъ путемъ въ Канаду или отплыть при первомъ случаѣ. Лордъ *Госфордъ* издалъ прокламацію, въ которой обѣщаетъ мятежникамъ прощеніе, если они немедленно предадутся законному начальству. Другими прокламаціями обѣщаютъ за выдачу *Папино* 1,000 фун. ст., за *Нельсона*, *Броуна*, *О'Каллогана*, *Кота*, Іосифа *Дроле*, *Жируара*, *Скотта*, *Родьера*, *Амури Жиро* и *Шансера* 500 фун. и за прочихъ зачинщиковъ 100 фунт.

— Wczora otrzymano tu wiadomości z Kanady do 6 Grudnia. Brzmią one w powszechności bardzo pomyślnie i zwycięztwo, odniesione przez Półkownika *Wetherall* przy uderzeniu na St. Charles, uważają jako przyczynę, że buntownicy chwiać się zaczęli w swych przedsięwzięciach i wielu z nich powróciło do domów. Półkownik *Gore* z oddziałem woyska i trzema działami jeszcze się raz zbliżył ku St. Denis i wziął je bez oporu. Część ta kraju, zdaje się bydź całkiem oczyszczoną od buntowników, gdyż Półkownicy *Wetherall* i *Gore*, bez przeszkody krążą w rozmaitych kierunkach i znowu zabrali haubice, zostawione w dawnieyszym odwrócie. Główne siły buntowników miały się połączyć między dwóma jeziorami. Rząd Angielski miał starać się o pozwolenie Prezydenta Stanow Zjednoczonych, ażeby przez Nowy-York, można było przesłać do Kanady jeden korpus woyska; odpowiedź nie była jeszcze wiadomą. Podług *Dziennikow Nowego-Yorku*, sposob myślenia Amerykanów w ogólności, jest sprzyjający stronie buntowników; odbyły się zgromadzenia, ażeby dadź poznać Kanadyyczykom udział obywateli Amerykańskich i ofiarować im pomoc. Niektóre dzienniki Amerykańskie donoszą, że P. *van Buren* nie powinien zwlekać rozpoczęcia woyny przeciwko Anglii, gdy zdanie publiczne bez ogródki za tém się oświadcza. Mocno natężona uwaga względem postanowienia, jakie uczyni Rząd Północno-Amerykański względem przechodu woysk przez Nowy-York. Tym czasem gorliwie się tu zaymują wzmocnieniem woysk Angielskich w Kanadzie, i żołnierze wysłani bydź mają rzeką Sw. Wawrzyńca do Halifaxu i Nowego Brunswiku, ażeby, w przypadku potrzeby, póyść stamtąd lądem do Kanady, albo, za pierwszą zręcznością, odpłynąć. Lord *Gosford* wydał odezwę, w któréy przyrzeka buntownikom przebaczenie, jeśli niezwłócznie poddadzą się prawney swey zwierzchności. Innemi odezwami obiecano za wydanie *Papineau* 1,000 fun. ster., *Nelsona*, *Browna O'Callaghana*, *Cote*, Józefa *Drulet*, *Girouard*, *Scotta*, *Rodiera*, *Amury Girod* i *Chancer* 500 fun. ster., a za dalszych burzycieli po 100 fun. szter.

— Одна изъ газетъ издаваемыхъ въ Монреалѣ въ Канадѣ увѣдомляетъ отъ 6 Декабря: ,,Мятежники приведены въ большой ужасъ поспѣшностію, съ какою составились противу нихъ отряды волонтеровъ въ Нижней и Верхней Канадѣ. Изъ Англійскихъ старыхъ солдатъ, поселившихся въ Канадѣ, составлены уже два отличныхъ баталіона. Милиція безпрестанно упражняется въ ученьи. Здѣсь въ Монреалѣ готовы уже къ походу четыре компаніи здѣшней линѣйной пѣхоты, а въ Квебекѣ 1,500 вооруженной милиціи. Чрезвычайно удивились тому, что первый отрядъ полка N. 43, прибылъ уже изъ Галифакса (изъ Новой Шотландіи въ Сѣвер. Америкѣ), чего неожидали въ столь короткое время. При устьѣ рѣки Св. Лаврентія крейсируютъ два парохода, назначенные для удержанія сообщенія съ военными Англійскими кораблями, въ случаѣ, еслибъ они прибыли. Парламентское зданіе, еслибъ оказалась нужда, будетъ обращено въ пользу войска. Проживающіе здѣсь Канадійцы Французскаго происхожденія, собрались въ въ публичное засѣданіе, въ которомъ опредѣлено предложить Правительству изъявленіе непоколебимой приверженности и покорности. Въ Ст. Эсташь произошла стычка между отрядомъ милиціи и отрядомъ мятежниковъ, которыхъ разбили. Замѣчено, что сіи послѣдніе имѣютъ довольно ядеръ, но мало пороха и ружейныхъ пуль. Дѣятельность Г-на *Джонъ-Кольборна* и Полковника *Ветераля*, предохранила страну нашу отъ продолжительной междоусобной войны. Слышно, что мятежники отправили съ посольствомъ къ Губернатору Гг. *Лафонтена*, *Лесли* и *Велькера* предлагая чтобы онъ созвалъ провинціальный парламентъ. Это было бы очень не прилично.“ (*A.P.S.Z.*)

— Jedna z gazet, wychodzących w Montréal, w Kanadzie, donosi pod d. 6 Grudnia: ,,Powstańcy zatrwożyli się niezmiernie prędkością, z jaką utworzyły się przeciwko nim oddziały ochotników w Dolney i Górney Kanadzie. Z Angielskich weteranów, którzy w Kanadzie osiedli, zebrano już dwa wyborne bataliony. Milicya ćwiczy się nieustannie w robieniu bronią. Tu w Montréal są już gotowe do pochodu cztéry kompanie tuteyszey piechoty liniowey, a w Quebeku 1,500 uzbrojoney milicyi. Sprawiło tam nadzwyczayne podziwienie, że pierwszy oddział półku N. 43, przybył już z Halifaxu (z Nowey Szkocyi w Ameryce Północney), czego się w tak krótkim czasie nie spodziewano. Przy uyściu rzeki S. Wawrzyńca, krążą dwa statki parowe, przeznaczone do utrzymania związku z wojennemi okrętami angielskiemi, wrazie, jeśliby nadpłynęły. Gmach Parlamentu, będzie, gdyby tego potrzeba się okazała, obrócony na użytek woyska. Bawiący tu Kanadyyczykowie pochodzenia francuzkiego, zebrali się na posiedzenie publiczne, na którém uchwalono podać Rządowi oświadczenie niezachwianey przychylności i uległości. W St. Eustache, przyszło do spotkania się między oddziałem milicyi a oddziałem powstańców, którzy pobici zostali. Uważano, że ci ostatni mają podostatkiem kul działowych, ale niewiele prochu i kul karabinowych. Sprężystość Pana John *Colborne* i Półkownika *Wetheral*, ochroniła kray nasz od długiey woyny domowey. Słychać, że powstańcy wysłali w poselstwie do Gubernatora, PP. *Lafontaine*, *Leslie* i *Walker*, z propozycyami, aby zwołał Parlament prowincyonalny. Byłoby to bardzo niestosownem postąpieniem.“ (*A.P.S.Z.*)

Швейцарія.

Нейшатель, 2-го Января.

Слышно, что Французское Правительство старается удалить изъ Швейцаріи Принца Людвика *Бонапарте;* начаты даже и переговоры, но неоффиціально. По семужъ предмету совѣтовался кажется недавно Французскій Посланникъ Герцогъ *Монтебелло* съ Г-мъ *Амриномъ* Президентомъ Швейцарскаго Союза, но ничего не успѣлъ сдѣлать съ вла-

Szwaycarya.

Neuchatel, 2-go Stycznia.

Słychać, że Rząd Francuzki czyni kroki, aby wyprawić ze Szwaycaryi Xięcia Ludwika *Bonapartego*; rozpoczęto już nawet układy, ale urzędownie nic się nie dzieje. Nie dawno naradzał się podobno w tym przedmiocie Xiąże *Montebello*, Poseł Francuzki z Panem *Amrhyn*, Prezydentem Związku Szwaycarskiego, gdyż nic nie wskórał u władz Kantonu Turgowii, gdzie

стями Турговскаго Кантона, гдѣ Принцъ имѣетъ пребываніе. Утверждаютъ, что на счетъ сего, переговаривали уже съ самимъ Принцемъ, но напрасно, и что напослѣдокъ рѣшились склонить его къ тому посредствомъ его родственниковъ. *(G. C.)*

Турція.

Константинополь, 13-го Декабря.

Императорско-Россійскій Генеральный Консулъ въ Египтѣ прибывшій сюда недавно, отправился 10-го ч. въ Россію на корветѣ *Пендераклія.* *(G. C.)*

СТАТИСТИКА.

Извлеченіе изъ отчета Санктпетербургскаго оберъ-полицмейстера за 1837 годъ.

I. Народонаселеніе.

По собраннымъ Полиціею свѣдѣніямъ видно, что число жителей столицы состояло, въ 1837 году, изъ 468 625 человѣкъ, изъ коихъ 328,719 мужчинъ и 139,906 женщинъ.

Въ томъ числѣ:

	Муж. пол.	Жен. пол.	И того
I. Духовныхъ.			
Монашествующихъ . . .	139	—	139
Монастырскихъ служителей	201	—	201
Бѣлаго духовенства:			
а) Священно-служителей	353	396	749
б) Церковно-служителей	403	326	729
II. Дворянъ			
А. Служащихъ,			
I.) Военнаго вѣдомства:			
а) Генераловъ	221	215	436
б) Штабъ-офицеровъ . . .	892	883	1775
в) Оберъ-офицеровъ . . .	2205	1279	3484
II. Гражданскаго вѣдомства:			
а) Генераловъ	638	622	1260
б) Штабъ-офицеровъ . .	2236	1639	3877
в) Оберъ-офицеровъ . .	7195	4874	12069
г) Не имѣющихъ 14 класса	2263	987	3250
Б. Отставныхъ:			
I.) Военнаго вѣдомства:			
а) Генераловъ	122	185	307
б) Штабъ-офицеровъ . .	621	680	1301
в) Оберъ-офицеровъ . .	1248	1078	2326
II.) Гражданскаго вѣдомства			
а) Генераловъ	296	419	715
б) Штабъ-офицеровъ . .	1233	1527	2760
в) Оберъ офицеровъ . . .	3749	3621	7370
г) Не имѣющихъ 14 класса	1058	634	1692
III. Почетныхъ гражданъ .	226	171	397
IV. Разночинцевъ	19622	9889	28601
V. Театральной Дирекціи			
Актеровъ	227	—	227
Актрисъ	—	195	195
Воспитанниковъ и воспитанницъ	143	142	285
Музыкантовъ и служителей	590	—	590
VI. Купцовъ С. Петербург.			
Первостат. и 1-й гильдіи .	252	202	454
2-й гильдіи	381	344	725
3-й — —	4296	3719	8015
Дворянъ, записанныхъ временно въ купечество:			
Первостатейн. и 1-й гильдіи	6	1	7
2-й гильдіи	6	1	7
3-й — —	21	7	28
Иногородныхъ купцовъ:			
1-й гильдіи	34	—	34
2-й — —	37	—	37
3-й — —	253	18	271
VII. Мѣщанъ и посадскихъ:			
а) Санктпетербургскихъ .	20660	28292	48952
б) Иногородныхъ . . .	7309	4324	11633
VIII Цеховыхъ:			
а) Вѣчно-цеховыхъ . .	2989	3793	6782
б) Временно-цеховыхъ .	16626	—	16626
IX. Иностранцевъ . . .	7579	3297	10876
X Нижнихъ воинскихъ чиновъ:			
а) Служащихъ	52471	8820	61291
б) Отставныхъ	9064	5746	14810
в) Солдатокъ, проживающихъ по паспортамъ	—	3519	3519
XI. Вольноотпущенныхъ, не приписанныхъ ни къ какому званію	1090	1106	2196
XII. Дворовыхъ:			
а) Живущихъ при домахъ господъ	13405	7206	20611
б) По паспортамъ . . .	35201	8615	48816
XIII. Крестьянъ:			
а) Казенныхъ	3536	9854	50223
б) Удѣльныхъ	10753	3945	14698

Xiąże jest zamieszkały. Zapewniają, że mówiono już w tey okoliczności z samym nawet Xięciem, ale nadaremnie, i że postanowiono wreszcie skłonić go do tego kroku, za pośrednictwem jego krewnych. *(G. C.)*

Turcya.

Konstantynopol, d. 13 Grudnia.

Cesarsko-Rossyyski Konsul Jeneralny w Egipcie, który tu przybył nie dawno, udał się d. 10 do Rossyi, wsiadłszy na pokład korwety *Penderaklia.* *(G.C.)*

STATYSTYKA.

Sprawa Ober-Policmeystra Sankt-Petersburskiego z roku 1837-go.

I. Ludność.

Podług zebranych przez Policyą wiadomości, okazuje się, że liczba mieszkańców Stolicy w roku 1837 wynosiła 468,625 osób, z których 328,719 mężczyzn, a 139,906 kobiet.

W tey liczbie:

	Płci męz.	Płci żeń.	W ogóle
I. Duchownych.			
Zakonników	139	—	139.
Sług klasztornych	201	—	201.
Duchowieństwa świeckiego:			
a) Kapłanów	353	396	749.
b) Sług kościelnych	403	326	729.
II. Dworzan.			
A. Służących:			
I) Wiedzy Woyskowey:			
a) Jenerałów	221	215	436.
b) Sztabs-Oficerów . . .	892	883	1775.
c) Ober-Oficerów	2205	1279	3484.
II) Wiedzy Cywilney:			
a) Jenerałów	638	622	1260.
b) Sztabs-Oficerów . . .	2236	1639	3877.
c) Ober-Oficerów	7195	4874	12069.
d) Niemających 14-ey klassy	2263	987	3250.
B. Odstawnych:			
I) Wiedzy Woyskowey:			
a) Jenerałów	122	185	307.
b) Sztabs-Oficerów	621	680	1301.
c) Ober-Oficerów	1248	1078	2326.
II) Wiedzy Cywilney:			
a) Jenerałów	296	419	715.
b) Sztabs-Oficerów . . .	1233	1527	2760.
c) Ober-Oficerów	3749	3621	7370.
d) Niemających 14-ey klassy	1058	634	1692.
III. Poczetnych Hraždan .	226	171	397.
IV. Różnoczyńców	19622	9889	28601.
V. Dyrekcyi Teatralney:			
Aktorów	227	—	227.
Aktorek	—	195	195.
Uczniów i Uczennic . .	143	142	285.
Muzyków i służących . .	590	—	590.
VI. Kupców S. Petersburskich:			
Pierwszego rzędu i 1-ey gildy	252	202	454.
2-giey gildy	381	344	725.
3-ciey —	4296	3719	8015.
Dworzan czasowie do kupiectwa zapisanych:			
Pierwszego rzędu i 1-ey gildy .	6	1	7.
2-giey gildy	6	1	7.
3-ciey —	21	7	28.
Kupców z miast innych:			
1-ey gildy	34	—	34.
2-giey —	37	—	37.
3-ciey —	253	18	271.
VII. Mieszczan i posadzkich:			
a) Sankt-Petersburskich . .	20660	28292	48952.
b) Miast innych	7309	4324	11633.
VIII. Rzemieślników:			
a) Wieczno-cechowych . .	2989	3793	6782.
b) Czasowo-cechowych . .	16626	—	16626.
IX. Cudzoziemców	7579	3297	10876.
X. Woyskowych rang niższych:			
a) Służących	52471	8820	61291.
b) Odstawnych	9064	5746	14810.
c) Żołnierek za pasportami żyjących	—	3519	3519.
XI Udarowanych wolnością do żadnego stanu niezapisanych	1090	1106	2196.
XII. Dworskich:			
a) Mieszkających przy domach swych panów	13405	7206	20611.
b) Za pasportami	35201	8615	48816.
XIII. Włościan:			
a) Skarbowych	3536	9854	50223.
b) Udziałowych	10753	3945	14698.

(2)

в) Помѣщичьихъ . . .	45758	9067	59825
г) Другихъ наименованій	4340	1383	5723
XIV. Ямщиковъ . . .	2153	997	3150
XV. Колонистовъ . . .	93	57	150
XVI. Охтинскихъ поселянъ	1649	1872	3521
XVII. Другихъ состояній	2449	1552	4001
XVIII. Воспитывающихся по разнымъ заведеніямъ	8592	2407	10999
И того . .	328719	139906	468625

II. Число родившихся.

Въ теченіе 1837 года родилось:

Мужескаго пола	5240
Женскаго пола	4592
	9832

III. Смертность.

а) Число умершихъ отъ обыкновенныхъ болѣзней:

Мужескаго пола	5194
Женскаго пола	3275

б) Скоропостижно умершіе:

Въ теченіе 1837 года скоропостижно умерло 311 человѣкъ. По изслѣдованіи оказалось, что изъ числа сего умерло:

	Муж. пола	Жен. пола	И того
1. Отъ апоплексическаго удара . .	162	22	184
2. Отъ падучей болѣзни	2	2	4
3. Отъ воспаленія внутренностей .	32	5	37
4. Отъ водяной болѣзни	29	5	34
5. Отъ нарывовъ въ легкихъ . . .	11	5	16
6. Отъ болѣзненнаго расширенія сердца	1	1	2
7. Отъ разрыва аневрисмы . . .	18	3	21
8. Отъ внезапнаго кровотеченія изъ гортани	3	1	4
9. Отъ пьянства	3	1	4
10. Отъ старости и дряхлости . . .	3	2	5
в) Несчастные смертные случаи: Въ теченіе 1837 года число умершихъ отъ несчастныхъ случаевъ составляетъ	134	22	156
Въ томъ числѣ:			
1. Убито громовымъ ударомъ . .	1	1	2
2. Утонуло	16	2	18
3. Найдено всплывшихъ тѣлъ . .	54	6	60
4. Отъ разныхъ ушибовъ и раздавленія тяжестями	27	5	32
5. Замерзло	—	1	1
6. Сгорѣло	16	—	16
7. Неумышленно отравился . . .	1	—	1
8. Отъ водобоязни	1	1	2
9. Отъ родовъ	—	1	1
10. Младенцевъ найдено мертвыми	12	3	15
11. — — — вынуто изъ воды мертвыми	2	2	4
12. — — рожденными мертвыми	4	—	4
г) Насильственныя лишенія жизни: Въ теченіе 1837 года подвергшихся насильственной смерти было	4	3	7
Въ томъ числѣ:			
Убитыхъ	2	1	3
Зарѣзанныхъ	—	2	2
Удавленныхъ	2	—	2
д) Самоубійствъ:			
Удавилось	17	—	17
Зарѣзалось	9	1	10
Застрѣлилось	4	—	4
Утопилось	2	—	2

О числѣ церквей.

а) Грекороссійскихъ:

Приходскихъ	46
Домовыхъ	100
Монастырей	1
При церквахъ:	
Придѣловъ	192
Часовень	45
Колоколовъ	626
б) Иностранныхъ исповѣданій	12
в) Старообрядческихъ	5

О числѣ строеній.

Число домовъ всѣхъ вообще наименованій, въ которыхъ помѣщается вышеозначенное число жителей, составляетъ 8652.

Изъ числа сихъ домовъ принадлежитъ:

а) Высочайшей Фамиліи:

	Камен.	Деревян.	Вообще.
Дворцовъ	10	—	10
б) Правительству	438	316	754
в) Частнымъ людямъ	2605	5245	7850
г) Разнымъ обществамъ . . .	22	16	38
	3075	5577	8652

Домы сіи оцѣнены въ 157,999,869 р.

(*Окончаніе впредь.*)

c) Obywatelskich	45758	9067	59825.
d) Innych nazwań	4340	1383	5723.
XIV. Furmanów	2153	997	3150.
XV. Osadników	93	57	150.
XVI. Mieszkańców Ochteńskich	1649	1872	3521.
XVII. Innych stanów . . .	2449	1552	4001.
XVIII. Wychowujących się w rożnych zakładach	8592	2407	10999.
W ogóle.	328719	139906	468625.

II. Liczba narodzonych.

W roku 1837 narodziło się:

Płci mężkiey	5240.
Płci żeńskiey	4592.
	9832.

III. Śmiertelność.

a) Liczba umarłych z chorob zwyczaynych:

Płci mężkiey	5194.
Płci żeńskiey	3275.

b) Umarłych śmiercią nagłą:

W roku 1837 umarło nagłą śmiercią 311 osób. Po sekcyach okazało się, że z liczby tey umarło:

	Płci męz.	Płci żeńs.	W ogóle.
1. Z apoplexyi	162	22	184.
2. Z choroby Sw. Walentego . .	2	2	4.
3. Z zapalenia wnętrzności . .	32	5	37.
4. Z puchliny wodney	29	5	34.
5. Z chorob płucowych . . .	11	5	16.
6. Z rozszerzenia serca . . .	1	1	2.
7. Z pęknienia anewryzmatu .	18	3	21.
8. Z nagłego krwotoku z krtani	3	1	4.
9. Z pjaństwa	3	1	4.
10. Ze starości i zgrzybiałości .	3	2	5.
b) nieszczęśliwe przypadki śmierci: W roku 1837 liczba umarłych od nieszczęśliwych przypadków wynosi	134	22	156.
W tey liczbie:			
1. Piorunem zabitych	1	1	2.
2. Utonęło	16	2	18.
3. Znaleziono ciał wodą wyrzuconych	54	6	60.
4. Z różnych szwanków i zaduszenia ciężarami	27	5	32.
5. Zmarzło	—	1	1.
6. Zgorzało	16	—	16.
7. Otruło się mimowolnie . .	1	—	1.
8. Ze wścieklizny	1	1	2.
9. Z połogu	—	1	1.
10. Dzieci nieżywych znaleziono .	12	3	15.
11. — wydobyto z wody nieżywych	2	2	4.
12 — nieżywo urodzonych . .	4	—	4.
d) Gwałtowną śmiercią: W roku 1837 było gwałtownych śmierci	4	3	7.
W tey liczbie:			
Zabitych	2	1	3.
Zarżniętych	—	2	2.
Zaduszonych	2	—	2.
e) Samobóystw:			
Powiesiło się	17	—	17.
Zarznęło się	9	1	10.
Zastrzeliło się	2	—	2.
Utopiło się	2	—	2.

O liczbie kościołow.

a) Greko-Rossyyskich:

Parafialnych	46.
Kaplic domowych	100.
Klasztorów	1.
Przy kościołach:	
Kaplic	192.
Modlitewni	45.
Dzwonow	626.
b) Obcych wyznań	12.
c) Staroobrzędnych	5.

O liczbie budowli.

Liczba domów wszelkiego w ogólności nazwania, w których się pomieszcza wyżey wyrażona liczba mieszkańców, wynosi 8,652.

Z liczby tych domów należy:

b) Do Nayjaśnieyszey Familii:

	Murow.	Drewn.	W ogóle.
Pałaców	10	—	10.
b) Do Rządu	438	316	754.
c) Do osób prywatnych . . .	2605	5245	7850.
d) Do różnych towarzystw . .	22	16	38.
	3075	5577	8652.

Domy te oszacowano na 157,999,869 rubli.

(*Dokończenie nastąpi*).

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется, Января 14 д. 1838 г. — Ценсоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*